

Doktorantuuri vastuvõttueksam muusikateaduse erialal.

Teemad ja kirjandus

I Muusikalugu

1. Muusikaloo aine, allikad ületuldse ja allikad Eestis.
2. Mis on stiiliajalugu, kas ja kuidas see väljendub Eesti muusikaloo käsitlemisel.
3. Uued teemad ja lähenemised muusikaloole alates 20. sajandi lõpukümnenditest.

Kirjandus, mille põhjal eksamiks valmistuda (99 lk):

- Urve Lippus, Muusikaloo kirjutamisest. – *Mõeldes muusikast*. Sissevaateid muusikateadusesse. Toim Jaan Ross ja Kaire Maimets. Tallinn, Varrak, 2004, lk 367–412.
- Urve Lippus, Muusikaelu muusikaloo ainaena. – *Muusikaelu Eestis 20. sajandi esimesel poolel*. Eesti Muusikaloo Toimetised 7. Koost ja toim Urve Lippus. Tallinn, Eesti Muusikaakadeemia, 2005, lk 7–15.
- Toomas Siitan, Teos ja stiil Euroopa klassikalises muusikakultuuris. – *Mõeldes muusikast*, lk 35–53.
- Merike Vaitmaa, Nüüdis(süva)muusika arengujooni. – *Mõeldes muusikast*, lk 54–80.

Kirjandus, mida peaks raamatukogus sirvima ja teadma, mida umbes need raamatud sisaldavad ja miks nad tähtsad on:

Res musica 1

Eesti muusikaloo toimetised 1–9:

- Elmar Arro, *Vana aja muusikud*. Koost ja tlk Heidi Heinmaa. Ilmamaa, Tartu 2003.
- Karl Leichter, *Valik artikleid*. Koost Johannes Jürisson, Eesti Raamat, Tallinn 1982.
- Kristel Pappel, *Ooper Tallinnas 19. sajandil*. Eesti Muusikaakadeemia Väitekirjad 1. EMA, Tallinn 2003.
- Anu Kõlar, *Cyrrillus Kreek ja Eesti muusikaelu*. EMTA Väitekirjad 5, EMTA, Tallinn 2010.
- Toomas Siitan, *Die Choralreform in den Ostseeprovinzen in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts. Ein Beitrag zur Geschichte des protestantischen Kirchengesangs in Estland und Livland*. Edition IME 10. Studio Verlag, Sinzig 2003.

Väljaanne *The New Oxford History of Music* (11 vols.) – mis see on, miks tähtis?

Richard Taruskin, *The Oxford history of western music* (5 kd) – sisukord, sirvida.

Sarja *Neues Handbuch der Musikwissenschaft* olemasolu ning sealt sirvida: Dahlhaus, Carl. *Die Musik des 19. Jahrhunderts*. Neues Handbuch der Musikwissenschaft. Bd. 6. Laaber, Laaber, 1980 (ingl k: *Nineteenth-Century Music*. Translated by Bradford Robinson, Univ. of California Press, 1989).

Sarja *Cambridge History of Music* olemasolu, sealt sirvida: *The Cambridge History of Nineteenth-Century Music*. Ed. Jim Samson, Cambridge University Press 2002; *The Cambridge History of Twentieth-Century Music*. Ed. Nicholas Cook and Anthony Pople, Cambridge University Press 2004.

II Muusikateooria (101 lk)

1. Helitöö kontrapunkti ja harmoonia analüüsimiseks kasutatavad meetodid.
2. Helitöö vormi analüüsimiseks kasutatavad meetodid.
3. Posttonaalse ja dodekafoonilise helitöö analüüsimiseks kasutatavad meetodid.

Kirjandus, mille põhjal eksamiks valmistuda:

Rein Laul, Muusikaakanalüüsi põhialused. – *Mõeldes muusikast*, lk 299–337.

Mart Humal, Ülevaade tänapäeva muusikaanalüüsi meetoditest. *Mõeldes muusikast*, lk 338–366.

Mart Humal, Uuringuid klassikalise teema struktuurist. *Töid muusikateooria alalt I*, koostanud ja toimetanud Mart Humal, Tallinn: Scripta Musicalia, 2000, lk 7–41.

Täiendav kirjandus (peaks raamatukogus sirvima ja teadma, mida need raamatud sisaldavad ja miks nad tähtsad on):

Kogumikud:

Töid muusikateooria alalt I, koostanud ja toimetanud Mart Humal, Scripta Musicalia, Tallinn 2000

Raamatud, monograafiad ja dissertatsioonid:

Rein Laul, *Sissevaateid muusikasse*. Analüüsid ja arutlused. Koostanud ja toimetanud Margus Pärtlas, Ilmamaa, Tartu 1999.

Rein Laul, *Seitseteist etüüdi Beethoveni muusikast*. Scripta Musicalia, Tallinn 2001.

Anneli Arho, *György Ligeti "Atmosfäärid"*. Scripta Musicalia, Tallinn 1997.

Margus Pärtlas, *Eduard Tubina sümfooniad: teemastik ja vorm*. Eesti Muusikaakadeemia, Tallinn 1995.

Mart Humal, *Kõigi intervallidega dodekafoonilised seeriad ja nende teisendused = All-interval twelve-tone rows and their transformations*. Eesti Muusikaakadeemia, Tallinn 2005.

Mart Humal, *Uuringuid tonaalstruktuuridest. Sissejuhatus ja neliteist analüütilist etüüdi*. Eesti Muusika ja Teatriakadeemia, 2007, vt Üldteoreetiline sissejuhatus, lk 7–24.

Kerri Kotta, *Dmitri Šostakovitši tonaalstruktuurist*. Eesti Muusikaakadeemia, Tallinn 2004.

Kerri Kotta, *Tonaalstruktuurid. Harmooniaõpik edasijõudnutele*. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Tallinn 2012.

Võõrkeelne kirjandus:

The Cambridge history of Western music theory, edited by Thomas Christensen. Cambridge University Press, 2002.

Allen Cadwallader and David Gagné, *Analysis of tonal music: a Schenkerian approach*. Oxford: Oxford University Press, 1998.

William E. Caplin, *Classical form: a theory of formal functions for the instrumental music of Haydn, Mozart, and Beethoven*. Oxford University Press, 1998.

James Hepokoski and Warren Darcy, *Elements of sonata theory. Norms, types, and deformations in the late-eighteenth-century sonata*. Oxford University Press, 2006.

Joseph N. Straus, *Introduction to post-tonal theory*. Prentice Hall, New Jersey 1990.

Т. Бершадская, *Лекции по гармонии*. Ленинград: Музыка, 1978.

III Etnomusikoloogia

1. Etnomusikoloogia aine ja vaatlusviisi spetsiifika.
2. Eesti regilaulu kogud ja selle uurimise põhiprobleemid.
3. Eesti rahvamuusika olulisemad väljaanded.

Kirjandus, mille põhjal eksamiks valmistuda (ca 90 lk):

Lauri Honko, Folklooriprotsess. – *Mäetagused*, nr 6 <http://www.folklore.ee/tagused/> Tõlkinud Vaike Sarv, ca 20 lk.

Vaike Sarv, Rahvaviiside kogumisest Eestis 19. sajandi lõpus ja 20. sajandi alguses. – *Rahvuslikkuse idee ja eesti muusika 20. sajandi algupoolel*. Eesti muusikaloo toimetised 6, EMA, Tallinn 2002, lk 270–315.

Žanna Pärtlas, Muusikaanalüüs etnomusikoloogias. – *Mõeldes muusikast*, lk 448–475.

Täiendav kirjandus (peaks raamatukogus sirvima ja teadma, mida need raamatud sisaldavad ja miks nad tähtsad on):

Eesti rahvamuusika antoloogia. Koost Herbert Tampere, Erna Tampere ja Otilie Kõiva, 2. täiendatud versioon. Helisalvestusi ERAst 3, Eesti Kirjandusmuuseum, Tartu 2003 (3 CD'd ja raamat).

Herbert Tampere, *Eesti rahvalaule viisidega* I–V. Tallinn 1956–1965.

Herbert Tampere, *Eesti rahvapillid ja rahvatantsud*. Eesti Raamat, Tallinn 1975.

Ingrid Rüütel, *Eesti uuemad laulumängud* I–II, Eesti Raamat, Tallinn 1980–1983.

Vaike Sarv, *Setu itkukultuur*. Eesti Kirjandusmuuseum / Tampereen yliopisto, Tartu-Tampere 2000.

Janika Oras, *Viie 20. sajandi naise regilaulumaailm*. ERA Toimetused 27, Tartu: EKM 2008. Seeria *Vana Kannel* – mis see on, sirvida mõningaid raamatukogus olevaid köiteid.

IV Muusikapsühholoogia

1. Universaalidest muusikas.
2. Muusika- ja kõnehelide objektiivsed omadused ja nende taju.
3. Sarnasusi ja erinevusi muusika ja loomuliku keele vahel.

Kirjandus, mille põhjal eksamiks valmistuda:

Jaan Ross, Kas on võimalik rääkida muusikalistest universaalidest. – *Mõeldes muusikast*, lk 15–34.

John Sloboda, *Muusikaline meel*. Scripta Musicalia, Tallinn 2000. (ptk 1, 2)

Johan Sundberg, *Õpetus muusikahelidest*. Scripta Musicalia, Tallinn 1995. (valitud lehekülgi)

Täiendav kirjandus (peaks raamatukogus sirvima ja teadma, mida need raamatud sisaldavad ja miks nad tähtsad on):

Nicholas Cook, *Muusika. Kujutus. Kultuur*. Scripta Musicalia, Tallinn 2005.

Jaan Ross, Ilse Lehiste, *The Temporal Structure of Estonian Runic Songs*. Mouton De Gruyter, Berlin 2001.

Jane W Davidson, ed. *The Music Practitioner: Research for the Music Performer, Teacher and Listener*. Ashgate, Aldershot and Burlington 2004.

Jaan Ross, toim. *Encapsulated voices: Estonian sound recordings from the German prisoner-of-war camps in 1916–1918*. Köln, Weimar, Wien: Böhlau 2012.

Allan Vurma, *Voice quality and pitch in singing: Some aspects of perception and production*. Tallinn: Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia 2007.

V Muusikakriitika ja esteetika

1. Mida uurib muusikaesteetika, tänapäeval ehk hoopis muusikafilosoofia?
2. Kriitika ja arvustus, seosed muusikaesteetika ja -teooriaga.
3. Eestimaiseid vaateid muusikast – praktiline esteetika.

Kirjandus, mille põhjal eksamiks valmistuda:

Edward Cone, The Authority of Music Criticism. – *Music: A View from Delft*. Ed. P.

Morgan, The Univ. of Chicago Press 1989, pp. 95–112 (eestikeelne konspekt 2 lk).
Carl Dahlhaus, Esteetika ja ajalugu. Tõlkinud Anu Kõlar, *Akadeemia*, 2001, 13. a.k, nr 10, lk 2170–2174 (samas: Urve Lippus, Carl Dahlhaus (1928–1989). – lk 2174–2176).
Jaan Ross, Theodor Adorno “Sissejuhatus muusikasotsioloogiasse” kui Lääne muusikakultuuri mõtestamise katse. – *Vikerkaar*, 2004, 19, nr 3, 62–72.

Täiendav kirjandus (peaks raamatukogus sirvima ja teadma, mida need raamatud sisaldavad ja miks nad tähtsad on):

Arvo Pärt peeglis. Koost. Enzo Restagno, Eesti Entsüklopeediakirjastus, Tallinn 2005.
Veljo Tormis, *Lauldud sõna*. Koost Urve Lippus, TÜ Kirjastus, Tartu 2000.
Rudolf Tobias, *In puncto musicorum*. Koost Vardo Rumessen, Ilmamaa, Tartu 1995.
Eduard Tubin, *Rändavate vete ääres*. Koost Vardo Rumessen, Ilmamaa, Tartu 2003.